AGENCIJA ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCY FOR STATISTICS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

SAOPŠTENJE
FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR III **SARAJEVO, 27. 6. 2013.** **BROJ/ NUMBER 1**

UPOREDNI NIVOI CIJENA HRANE, BEZALKOHOLNIH PIĆA, ALKOHOLNIH PIĆA I DUHANA ZA 37 EVROPSKIH DRŽAVA U 2012. GODINI

U 2012. godini uporedni nivo cijena potrošačke korpe hrane i bezalkoholnih pića bio je više nego duplo viši u najskupljoj zemlji članici EU (**EU27**) u odnosu na najjeftiniju.

Danska je imala najviši nivo cijena hrane i bezalkoholnih pića u **EU27** u 2012. godini, sa 143% prosjeka **EU27**, a slijede je **Švedska** (124%), **Austrija** (120%), **Finska** (119%), **Irska** (118%) i **Luksemburg** (116%). Najniži nivo cijena zabilježen je u **Poljskoj** (61%), **Rumuniji** (67%), **Bugarskoj** (68%) i **Litvaniji** (77%).

Nivo cijena hrane i bezalkoholnih pića u **Bosni i Hercegovini** u 2012. iznosio je 76% prosjeka **EU27.**

Ovi podaci su iz izvještaja objavljenog 21.6.2013. godine od strane **Eurostata, statističkog ureda Evropske Unije**. Rezultati se odnose na istraživanje cijena hrane, pića i duhana provedeno u 2012. godini u 37 evropskih zemalja učesnica projekta. Ovo istraživanje je pokrilo ukupno oko 500 uporedivih proizvoda.

Rezultati istraživanja su prikazani kao „indeksi nivoa cijena“, koji omogućavaju poređenje nivoa cijena zemalja učesnica i prosjeka Evropske unije. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupa u poređenju sa prosjekom EU i obrnuto.

Grafikon 1. Uporedni prikaz nivoa potrošačkih cijena hrane i bezalkoholnih pića za Bosnu i Hercegovinu i zemlje u regionu, 2012, EU27=100

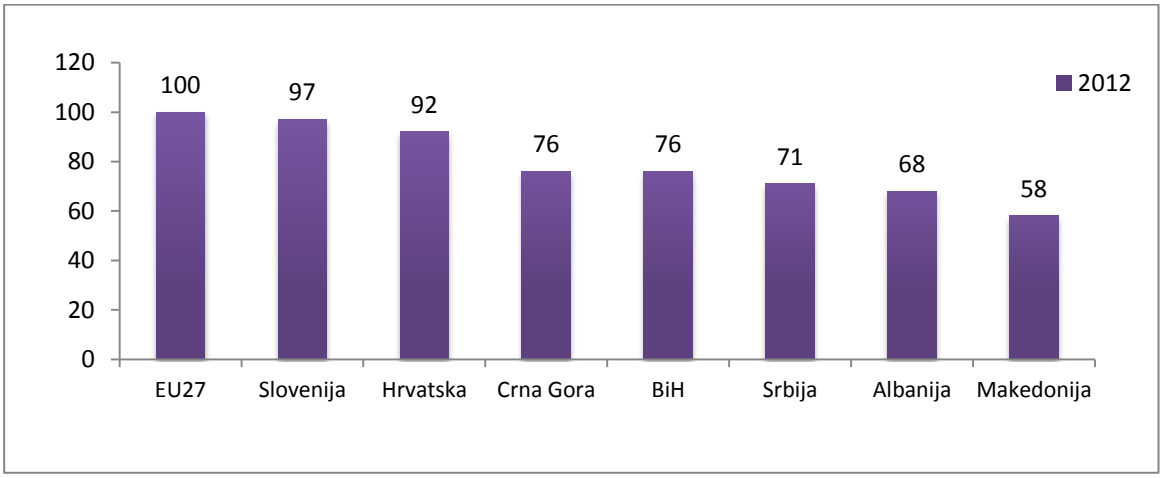

Najviši disparitet cijena duhana

Podaci su također dostupni za detaljniju analizu na nivou pojedinačnih tipova proizvoda. Za hljeb i žitarice, nivoi cijena su rangirani od 57% prosjeka **EU27** u **Bugarskoj** do 159% u **Danskoj**; za meso od 55% u **Poljskoj** do 132% u **Danskoj** i **Austriji**; te za mlijeko, sir i jaja od 63% u **Poljskoj** do 141% u **Kipru**.

Nivo cijena hljeba i žitarica u **Bosni i Hercegovini** u 2012. iznosio je 73% prosjeka **EU27**, mesa 69% te mlijeka, sira i jaja 78%.

Nivoi cijena alkoholnih pića variraju u rangu od jedan do više od dva i pol. Najniži nivoi cijena alkoholnih pića registrovani su u **Bugarskoj** (67% prosjeka **EU27**), **Rumuniji** (75%), **Mađarskoj** (79%) i **Njemačkoj** (82%), te najviši u **Finskoj** (175%), **Irskoj** (162%), **Švedskoj** (161%) i **Velikoj Britaniji** (143%).

Nivo cijena alkoholnih pića u **Bosni i Hercegovini** u 2012. iznosio je 84% prosjeka **EU27.**

Nivoi cijena duhana su skoro četiri puta viši u najskupljim zemljama članicama EU u odnosu na najjeftinije. Najniži novoi cijena zabilježeni su **Mađarskoj** (52% prosjeka EU27), **Litvaniji** (55%), **Bugarskoj** (57%) i **Poljskoj** (58%), i najviši u **Irskoj** (199%), **Velikoj Britaniji** (194%), **Švedskoj** (132%) i **Francuskoj** (129%).

Nivo cijena duhana u **Bosni i Hercegovini** u 2012. iznosio je 34% prosjeka **EU27.**

Tabela 1. Indeksi nivoa cijena hrane, bezalkoholnih pića, alkoholnih pića i duhana, 2012, EU27 = 100

	Hrana i bezalkoholna pića	Od kojih:			Alkoholna pića	Duhan
		Kruh i žitarice	Meso	Mlijeko, sir i jaja		
EU 27	100	100	100	100	100	100
Belgija	110	108	118	111	97	95
Bugarska	68	57	59	92	67	57
Češka	84	74	73	91	96	69
Danska	143	159	132	117	140	115
Njemačka	106	104	128	92	82	102
Estonija	87	84	79	88	102	62
Irska	118	110	110	119	162	199
Grčka	104	115	91	132	131	74
Španija	93	111	83	95	87	83
Francuska	109	106	123	100	88	129
Italija	111	114	115	126	98	99
Kipar	109	121	89	141	110	82
Latvija	87	80	75	96	111	64
Litvanija	77	75	63	90	94	55
Luksemburg	116	117	129	119	90	81
Mađarska	81	74	72	88	79	52
Malta	98	94	80	113	109	88
Holandija	96	90	117	93	96	108
Austrija	120	134	132	101	96	86
Poljska	61	58	55	63	93	58
Portugal	90	98	75	105	89	84
Rumunija	67	63	57	93	75	68
Slovenija	97	101	93	101	101	67
Slovačka	87	82	71	97	91	73
Finska	119	130	119	114	175	102
Švedska	124	135	126	112	161	132
Velika Britanija	104	89	100	107	143	194
Island	118	130	119	112	212	131
Norveška	186	183	179	214	288	270
Švicarska	155	148	221	133	120	131
Hrvatska	92	94	75	97	103	57
Crna Gora	76	72	67	77	95	34
Makedonija	58	54	55	67	65	25
Srbija	71	64	64	81	78	30
Turska	88	70	77	122	205	64

Komentar:

U Grafikonu 1. dat je prikaz ukupnog indeksa nivoa cijena hrane i bezalkoholnih pića za Bosnu i Hercegovinu i zemlje u regionu u odnosu na EU27=100

U Tabeli 1. dat je pregled indeksa nivoa cijena za tri grupe potrošačkih proizvoda, koje uključuju sljedeće tipove proizvoda:

1. Hrana i bezalkoholna pića: hljeb i žitarice, meso, riba, mlijeko, sir, jaja, ulje i masnoće, voće, povrće, krompir, ostala hrana, bezalkoholna pića
2. Alkoholna pića: žestoka alkoholna pića, vino, pivo
3. Duhan

METODOLOŠKA POJAŠNJENJA

Podaci u ovom saopštenju su rezultat projekta Paritet kupovne moći (PKM) koji se realizuje u organizaciji Eurostata i OECD. Metodologija korištena u ovom programu je opisana u Eurostat-OECD priručniku „Metodološki priručnik za Paritet kupovne moći" („*Methodological manual on purchasing power parities"*) koji je dostupan na web stranici Eurostat-a.

Pariteti kupovne moći, najjednostavnije rečeno, su cjenovni odnosi koji pokazuju odnos cijena izraženih u nacionalnim valutama za iste robe ili usluge u različitim zemljama.

Na primjer, ukoliko je cijena hamburgera u Francuskoj 2.84 eura, a u Velikoj Britaniji 2.20 US funti, onda je PKM za hamburger između Francuske i Velike Britanije 2.84 eura prema 2.20 funti, ili 1.29 eura za funtu. Drugim riječima, za svaku funtu potrošenu na hamburgere u Velikoj Britaniji , potrebno je potrošiti 1.29 euro u Francuskoj da bi se dobio isti kvalitet i kvanitet hamburgera.

Komparativni nivoi cijena, predstavljeni u ovom saopštenju, su odnos PKM prema kursevima valuta. Oni omogućavaju mjerenje razlika u cjenovnim nivoima između zemalja, pokazujući koliko je jedinica zajedničke valute potrebno da se kupi ista količina nekog proizvoda, ili grupe proizvoda u svakoj zemlji.

Indeksi nivoa cijena omogućavaju poređenje nivoa cijena svake zemlje u odnosu na EU prosjek: ukoliko je indeks nivoa cijene viši od 100, onda se smatra da je zemlja relativno skupa u poređenju sa EU prosjekom i obratno. EU prosjek je izračunat kao ponderisani prosjek nacionalnih indeksa nivoa cijena, ponderisanih izdacima koji su korigirani razlikama u cjenovnim nivoima. Indeksi nivoa cijena se ne koriste za strogo rangiranje zemalja, nego oni ukazuju na red veličine nivoa cijena u odnosu na druge, posebno ako se zemlja nalazi grupisana sa zemljama čiji su rezultati uskog raspona. Stepen nepouzdanosti koji je povezan sa podacima u baznim cijenama i metode koje se koriste za kompiliranje Pariteta kupovne moći mogu uticati na minorne razlike između indeksa nivoa cijena i rezultata u rangiranju zemalja koje nisu statistički ili ekonomski značajne.

Osnovna upotreba Pariteta kupovne moći je je da pretvori izdatke (uključujući Bruto domaći proizvod) različitih zemalja u realne izdatke (i realni BDP). Realni izdaci se vrednuju na jedinstvenom nivou cijena i s toga odražavaju razlike u obimu koji su kupljeni u različitim zemljama. PKM i realni izdaci omogućavaju mjerenje cijena i obima za potrebe međunarodnog poređenja.

Izvor podataka: **Eurostat**
Ostale informacije na **http://ec.europa.eu/eurostat/**

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/*Phone*: **+387 (33) 911 911** · **Telefaks**/*Telefax*: **+387 (33) 220 622**
Elektronska pošta/*E-mail :* **bhas@bhas.ba** · **Internetska stranica**/*Web site*: **http: //www.bhas.ba**

Odgovara direktor: Zdenko Milinović
Person responsible: Zdenko Milinović, Director General

Saopštenje priredili: Dijana Mlikota, Lejla Krehić
Prepared by: Dijana Mlikota, Lejla Krehić

Lektor: Amra Kapetanović
Language Editor: Ms. Amra Kapetanović

Štampa: 150 primjeraka
150 copies printed

Podaci iz ovog saopštenja objavljuju se i na internetu.
First Release data are also published on the Internet